

პროექტზე დაფუძნებული სწავლება - თანამედროვე მიდგომები და გამოწვევები უცხო ენის საგაკვეთილო პროცესში

ბრეგაძე მაია

სსიპ ტყიბულის მუნიციპალიტეტის
სოფ. ახალსოფლის საჯარო სკოლა

DOI: <https://doi.org/10.52340/tuw.2024.37.01.34>

აბსტრაქტი. უცხო ენის ცოდნა ერთ-ერთ პრიორიტეტად ითვლება და ადამიანის კონკურენტუნარიანობის მნიშვნელოვან კრიტერიუმს წარმოადგენს. დღევანდელ მსოფლიოში ინგლისური ენა საერთაშორისო ენად და კომუნიკაციის მთავარ იარაღადაა მიჩნეული. შესაბამისად, საჯარო სკოლებში, ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სტანდარტის მიხედვით, იგი პირველ უცხოურ ენად ჩამოყალიბდა და მისი შესწავლა პირველი კლასიდან იწყება. წინა პლანზე გამოვიდა ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების აუცილებელი საჭიროებაც და ადამიანში თვითგანვითარების უნარების ჩამოყალიბება. ცვლილება განიცადა სასწავლო პროგრამებმა, კურიკულუმებმა, შემუშავდა ახალი სტანდარტები, რომლებიც ყოველწლიურად იხვეწება. შეიქმნა სკურპულოზური დოკუმენტი - მესამე თაობის ეროვნული სასწავლო გეგმა.

განათლების სამინისტრომ შედეგზე ორიენტირებული სწავლების სტრატეგიები შეიმუშავა და მასწავლებელს მისცა უფლება სწავლების ვარიაციების გამოყენებით გადასცეს ცოდნა. მნიშვნელოვანი გახდა თანამედროვე მეთოდებისა და ნოვაციების დანერგვა სასწავლო პროცესში. 21-ე საუკუნის კომპეტენციების გამომუშავება მხოლოდ ახლებური, საინტერესო მეთოდებითაა შესაძლებელი. შესაბამისად, პროექტზე დაფუძნებული სწავლება ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მეთოდად მიიჩნევა.

როგორ ხორციელდება ქართულ საჯარო სკოლებში აღნიშნული პრიორიტეტებით სწავლება და რა მეთოდებს სთავაზობენ კონკრეტულად ინგლისური ენის მასწავლებლები მოსწავლეებს. რა სტრატეგიებით ახორციელებენ ისინი საგნის სწავლებას, რომ მოსწავლემ ენასთან ერთად საზოგადოებრივი უნარების განვითარება და მათი პრაქტიკაში გამოყენება შეძლოს.

კვლევისას დავეყრდენით გამოკითხვის გავრცელებულ სახეს, ვაწარმოეთ ელექტრონული ანონიმური კითხვარი და დავაჯამეთ მონაცემები. ასევე, შევისწავლეთ ერთ-ერთი კონკრეტული მაგალითი, რომელშიც რელევანტური აღმოჩნდა „Case study“-ს მეთოდის გამოყენება.

ვფიქრობთ, სტატია საინტერესო იქნება პრაქტიკოსი მასწავლებლებისა და თეორიული კვლევებით დაინტერესებული საზოგადოების ნაწილისათვის.

საკვანძო სიტყვები: განათლება, უცხო ენა, პროექტი, ინოვაციური მეთოდები

შესავალი

21-ე საუკუნის გამოწვევებმა კიდევ ერთხელ დააყენა სხვაგვარი მოთხოვნები და ეს ყველაზე მწვავედ განათლების სისტემებს შეეხო. დღის წესრიგში დადგა ინგლისურის, როგორც საერთაშორისო ენის სრულყოფილად შესწავლის აუცილებლობა. „მოხდა პარადიგმის ცვლილება, რამაც, თავის მხრივ, სწავლის თეორიების გადასინჯვა და შეჯერება გამოიწვია“ (დოლიძე, 2017, გვ. 9). შესაბამისად, საზოგადოების დაკვეთამ წარმოქმნა ის

ძირითადი მოთხოვნები, რომელიც ითვალისწინებს არამარტო ცოდნით აღჭურვილი პიროვნების ჩამოყალიბებას, არამედ პოზიტიურად და დამოუკიდებლად მოაზროვნისა და გადაწყვეტილებების მიღების უნარის მქონე პიროვნების აღზრდას.

უცხო ენის, მითუფრო ინგლისურის შესწავლა, როდესაც მეტწილ რეგიონებში საერთოდ არ არის უცხოენოვანი გარემო, მოსწავლეებს არ შეუძლიათ ურთიერთობა ჰქონდეთ ინგლისურად მოსაუბრე ადამიანებთან. მეტიც, სამწუხაროდ, არსებობენ ოჯახები, რომლებსაც არ აქვთ წვდომა ინტერნეტთან, რათა ონლაინ რეჟიმში მაინც მოახერხონ ინფორმაციებითა თუ პროგრამებით სარგებლობა. ეს ბევრ სირთულეს ქმნის. თანამედროვე რესურსების ნაკლებობა საჯარო სკოლებში გაკვეთილს ისევ დამტკმპულ და ვიწრო ჩარჩოში მოქცეულ, უინტერესო პროცესად აქცევს. შედეგად არაა ისეთი, როგორიც უნდა იყოს.

წინამდებარე კვლევაში პასუხი უნდა გაეცეს შემდეგ **პრობლემურ კითხვებს**:

- რამდენად ახერხებს თანამედროვე საჯარო სკოლა უცხო ენის სწავლების გამოწვევების დაძლევას?
- სთავაზობენ თუ არა მასწავლებლები მოსწავლეებს სწავლების მრავალფეროვან ვარიაციებს?
- რა მეთოდებით ხდება სკოლაში მიღებული თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება?

კითხვებიდან გამომდინარე, გამოიკვეთა კვლევის **მიზანი**:

პროექტით განხორციელებული სწავლების პრიორიტეტებისა და დადებითი შედეგის გამოვლენა ქართულ საჯარო სკოლებში.

კვლევის შედეგების ინტერპრეტაციით შესაძლებელია პრაქტიკული რეკომენდაციები, რომლებიც გამოადგებათ საკითხით დაინტერესებულ მკვლევრებსა და უცხო ენის პედაგოგებს.

ლიტერატურის მიმოხილვა

1996 წელს გერმანიაში, ნიურნბერგში, განათლების ექსპერტებმა შეიმუშავეს უცხო ენების სწავლების ზოგადი პრინციპები. სწორედ ამ დოკუმენტის მიხედვით შეიცვალა საბჭოთა მიდგომები, სადაც ცენტრალურ ფიგურას საგაკვეთილო პროცესში მასწავლებელი წარმოადგენდა. თანამედროვე ევროპული მიდგომის მიხედვით მოსწავლე მაქსიმალურად უნდა ყოფილიყო ჩართული სასწავლო პროცესში და პედაგოგი მისი მრჩეველი ხდებოდა. აქვე გადაისინჯა შეფასების სტრატეგიებიც. დოკუმენტის თანახმად მოსწავლის მიღწევა ფასდება არამხოლოდ თეორიული ცოდნის გადმოცემით, არამედ შეფასება ითვალისწინებს მის ქცევას, კრეატიულ აზროვნებასა და იდეების გენერირების უნარს. მთავარ სტრატეგიად სასწავლო კურიკულუმის მეტყველებისა და მოსმენის დავალებებზე აგება განისაზღვრა, სადაც წერამ და კითხვამ დამატებით ფუნქცია შეითავსა (გაბაშვილი, 2019, გვ. 22).

მარინა გაბაშვილი პედაგოგიურ კვლევაში პროექტის სოციალურ ფორმასა და მის კომპონენტებს განიხილავს. ავტორის აზრით, პროექტზე დაფუძნებული სწავლების მიწოდება მოსწავლეთათვის საკმაოდ მოქნილია და არ აქვს გარკვეული ზღვარი. ის ნამდვილად არაა ორიენტირებული სტანდარტით გათვალისწინებული სასწავლო პროგრამის ჩასანაცვლებლად, არამედ მის დამატებით ნაწილს წარმოადგენს და მის გავრცობას უწყობს ხელს. აქვე უნდა გამოვყოთ ის მოტივაცია, რომელიც წამყვან როლს თამაშობს აღნიშნული სწავლების კუთხით და რომელსაც ჩვენ ქვემოთ უფრო დაწვრილებით შევხებით. მკვლევარი აცხადებს, რომ შინაგან მოტივაციას საფუძვლად ბავშვის ინტერესი უძღვის.

ნატალია დოლიძის დისერტაციაში ვკითხულობთ, რომ პროექტზე დაფუძნებული სწავლების არეალი ფართო დიაპაზონს მოიცავს და სხვადასხვა პრობლემის გადაჭრას კომბინირებულად ახდენს. მოსწავლეები, მასწავლებელთან ერთად არჩევენ თემას, განსაზღვრავენ პრიორიტეტებს, გამოყოფენ მიზანს და შემდეგ იწყებენ შინაარსზე მუშაობას. ეს გულისხმობს მოსწავლეების სრულ ავტონომიას და პედაგოგის მხოლოდ მენტორ-მრჩეველის როლის გამოკვეთას. აღსანიშნავია, რომ პროექტზე მუშაობისას ყველა აქტივობის შესრულება ინდუქციური მეთოდით ხორციელდება (დოლიძე, 2017, გვ. 18).

პროექტით შესწავლა მულტიფუნქციურ აქტივობადაც შეიძლება ჩავთვალოთ. იგი ხელს უწყობს თანამშრომლობას, კომუნიკაციის გაღრმავებას, ტექნოლოგიების გამოყენებას,

კვლევისა და შედეგების პრეზენტაციების ჩატარებას და მოსწავლეში ამ დარგების შესაბამისი უნარების განვითარებას. ეს მეთოდი იმდენად ბუნებრივი და ეფექტიანია, რომ საუკეთესო შესაძლებლობას იძლევა სასწავლო აქტივობები ცხოვრებისეულ კონტექსტებთან დაკავშირდეს. ამ მეთოდით სასწავლო პროცესი გაცილებით დინამიური და აქტიურია, მოიცავს ფართო არჩევანს. „პროექტით სწავლის მეთოდი ორიენტირებულია მოსწავლეთა უნარების და შესაძლებლობების განვითარებაზე, ცოდნის გაღრმავებაზე რეალურ სამყაროში და ხელშემწყობია შემოქმედებითი-სააზროვნო პროცესების კოორდინირებულად განვითარებისა“ (დარბაიძე, მუშკუდიანი, გელაშვილი, & თაბაგარი, 2023, გვ. 11).

სხვადასხვა მეთოდის გამოყენებით მოსწავლეებს უფრო უადვილდებათ შესასწავლი მასალის ათვისება. სწავლის ახალი, მოდერნული მეთოდები იძლევიან იმის საშუალებას, რომ შემცირდეს დრო, რადგანაც მოკლე დროში ერთდროულად ხდება ცოდნის, უნარების ათვისება და პრაქტიკული ხერხების დაუფლება. პროექტზე დაფუძნებული სწავლებისა და მსგავსი მეთოდებით უცხო ენის დასწავლა მეთოდოლოგიის სამივე მიზანს აკმაყოფილებს: საგანმანათლებლო მიზანს (მყარი თეორიული ხოდნის მიღება), აღმზრდელობით მიზანს (პასუხისმგებლობის გრძნობის განვითარება, მიზანზე ორიენტირებულობა და ა.შ) და განმავითარებელ მიზანს (ინტუიციის, წამროსახვის, მსჯელობის უნარის განვითარება) (ბობოხიძე, 2018, გვ. 31).

კვლევის მეთოდები და თეორიული ჩარჩო

მოცემული კვლევა ეყრდნობა განათლების თეორიების თანამედროვე მიდგომებსა და პრაქტიკული გამოცდილების კონტინუუმს, ამიტომ ნაშრომში გამოვიყენეთ განათლების ძირითადი მიმდინარეობების და თეორეტიკოსების შეხედულებები.

განათლების პრაქტიკაში სწავლების ხუთ ძირითად თეორიას ვხვდებით: **კონსტრუქტივიზმი**: მოსწავლე თავადაა საკუთარი ცოდნის შემქმნელი მასწავლებლის დახმარებით. ამ მიმდინარეობის თეორეტიკოსების ჟან პიაჟესა და ლევ ვიგოტსკის კვლევების თანახმად, მოსწავლე თავადაა სწავლის პროცესის აქტიური მონაწილე. ის არ წარმოადგენს მხოლოდ ინფორმაციის მიმღებს. თეორიის თანახმად, „ჩვენი კვლევისას, ახალი პროექტი ახალი იდეაა და ახალი იდეების არსებულ ცოდნასთან დაკავშირება უკვე მოსწავლეში აყალიბებს კონსტრუქტივისტულ აზროვნებას.

ბიჰევიორიზმი: ჯონ ლოკის თეორიის თანახმად ადამიანის ქცევა გარემო ფაქტორების დიდი ზეგავლენის შედეგად ყალიბდება.

კოგნიტივიზმი: მოსწავლე აანალიზებს არსებულ ცოდნას, ახდენს ინფორმაციის ტრანსფორმაციას. მასწავლებელმა შესაძლებელია შეიმუშავოს ისეთი პროექტი, რომელიც დაფუძნებული იქნება კოგნიტურ სქემაზე და ამით მოახდინოს მოსწავლის წინარე ცოდნის აქტივაცია და ახალი მასალის უკეთესად გაგება.

ჰუმანიზმი: ჰუმანიستي თეორეტიკოსებმა აბრაჰამ მასლოუმ და კარლ როჯერსმა განათლების მეცნიერებას თვითდეტერმინაციის გამომხატველი მიდგომა შესთავაზეს. ამ მიმართულებით მოაზროვნენი აღნიშნავენ, რომ ადამიანის უპირველესი მოტივატორი საკუთარი თავის მაქსიმალური აქტუალიზაციისა და სრულყოფილებისაკენ სწრაფვაა.

კონექტივიზმი: კონექტივიზმი შედარებით ახალი თეორიაა, რომელიც ციფრულ ერას უკავშირდება. თავად სიტყვაც გვამცნობს, რომ ეს მიდგომა დაკავშირებულია კომუნიკაციასა და კავშირებზე. კონექტივიზმის პრინციპებით სწავლა და ცოდნა შეხედულებების მრავალფეროვნებას ეყრდნობა და კავშირების შექმნა საჭიროა მუდმივი სწავლის დასამყარებლად.

ჯონ დიუი ჯერ კიდევ მეცხრამეტე საუკუნის მიწურულს აკრიტიკებდა განათლების ტრადიციულ მეთოდებს. მკვლევრის აზრით საუკეთესო შედეგს სწორედ პრაქტიკული სავარჯიშოები იძლეოდა და მან ერთ-ერთმა პირველმა შემოგვთავაზა კეთებით სწავლების თეორია. მისი აზრით ეს ხელს შეუწყობდა მოსწავლეებში დამოუკიდებლობისა და თვითშეგნების უკეთესად განვითარებას.

თეორიული ჩარჩოს ჩამოყალიბების შემდგომ კვლევის მეთოდოლოგიას შევეხებით. რაკი

აქამდე არსებულ რელევანტურ თეორიებს ვეყრდნობით, ნაშრომისათვის **თვისებრივი** კვლევის მეთოდები გამოვიყენეთ. ასევე წარმოვადგინეთ **Case study**-ს საკმაოდ პოპულარული მოდელი და ფოკუს ჯგუფზე (კონკრეტული სკოლების მოსწავლეები) დაკვირვების შედეგად წარმოვადგინეთ წინამდებარე კვლევა.

პროექტის, როგორც სწავლების ინოვაციური მეთოდის საინტერესო სახე და გამოწვევები საჯარო სკოლებში

მსოფლიოს წამყვან განათლების სისტემებში უკვე კარგა ხანია დანერგილია და წარმატებულადაც გამოიყენება პროექტზე დაფუძნებული სწავლების მეთოდი. აღნიშნული მეთოდის წარმატებას ქმნის ის გარემოება, რომ მოსწავლეებს შესაძლებლობა აქვთ ისწავლონ როგორ გამოიყენონ სკოლაში მიღებული განათლება ცხოვრებაში, როგორ მოარგონ ესა თუ ის თეორია საჭიროებას. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ესაა საყოველთაოდ აღიარებული ცოდნის ტრანსფერი, რომლის პრობლემაც სულ რაღაც უახლოეს წარსულში გაცილებით მეტად იდგა. გვაქვს უამრავი შემთხვევა, როდესაც წარჩინებული მოსწავლე, მიღებული ცოდნით წარუმატებელი აღმოჩნდა, მაშინ როცა, მასზე ნაკლები ცოდნით სხვებმა უკეთესად დაიმკვიდრეს თავი.

პროექტის არაერთი განმარტება არსებობს. მისი კლასიკური გაგებით პროექტი რაიმეს მოწყობისა თუ აგების წინასწარ დამუშავებული გეგმაა. საგანმანათლებლო სივრცეში პროექტმა უნდა უზრუნველყოს მოსწავლეთა კვლევითი, შემოქმედებითი, თანამშრომლობისა და კომუნიკაციების უნარ-ჩვევების განვითარება. ასე ვეცნობით ლექსიკონში პროექტის ვრცელ დეფინიციას.

ზოგადად, პროექტზე დაფუძნებული სწავლება ინდუქციურ მეთოდს წარმოადგენს, რომელიც რამდენიმე მიმართულებას აერთიანებს, როგორიცაა პრობლემის აღმოჩენა, კვლევაზე დაფუძნებული სწავლება და ა.შ.

საზოგადოების განვითარებისა და ფორმირების პროცესში განათლების სისტემა მთავარ საყრდენად გვევლინება. ყველაზე მნიშვნელოვან რგოლს კი მის სივრცეში ზოგადი განათლების საფეხური, ანუ სკოლა წარმოადგენს. სწორედ სკოლაში ეყრება საფუძველი ბავშვის პიროვნებად ჩამოყალიბებას, სახელმწიფოებრივი აზროვნების სტრუქტურას და ხდება პროფესიული ცოდნის მიღება. აქტუალური გახდა სწავლების პროცესში თანამედროვე მიდგომების ჩართვა. მათ შორის ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარულია პროექტზე დაფუძნებული სწავლება.

აღნიშნული მეთოდით მოსწავლეს შესაძლებლობა ეძლევა თეორიული ცოდნა რაციონალურად გამოიყენოს საკითხის გადაწყვეტაში. ეს უზრუნველყოფს მოსწავლის ისეთი უნარების ჩამოყალიბებას, როგორიცაა თვითშეგნება, მოტივაცია, საკუთარი თავის რეალიზება და კომუნიკაბელურობა. კვლევამ აჩვენა, რომ ისეთი მოსწავლეები, რომელთა სასწავლო კურიკულუმებში პედაგოგებმა განახორციელეს აღნიშნული მიდგომები, გაცილებით აქტურები, კონტაქტურები და საკუთარ თავში დარწმუნებული იყვნენ. მათ აღმოაჩნდათ ისეთი პროფესიული და ინდივიდუალური უნარ-ჩვევები, რომლებიც წარმატებული კარიერის შექმნაში აუცილებელია.

პროექტზე დაფუძნებული სწავლების მეთოდი პირველად აშშ-ში გამოიყენეს და მის ფუძემდებლად პედაგოგიკაში საკმაოდ ცნობილი თეორეტიკოსი ჯონ დიუი გვევლინება. აღნიშნულთან დაკავშირებით მან სახელმძღვანელოც „პრაგმატული პედაგოგიკა“ შექმნა.

პროექტზე დაფუძნებული სწავლების უპირატესობა და ეფექტიანობა შემდეგი ფაქტორებითაა განსაზღვრული: „იგი იძლევა სწავლების ხარისხის გაუმჯობესების მნიშვნელოვან საფუძვლებს; მისი მიზანია ბავშვების მიერ შესწავლილი თეორიული საკითხების პრაქტიკაში გამოყენება“ (კვირკველია, 2020, გვ. 3). გარდა აღნიშნულისა, პროექტზე დაფუძნებული სწავლების მიზანია მოსწავლე იყოს აქტორი. ამით ის გამოიმუშავებს დამოუკიდებლად მუშაობის უნარს. სწავლობს დაგეგმვას, აკეთებს ანალიზს, იძიებს საჭირო ინფორმაციას, არის შემოქმედებითი, ეჩვევა პრობლემების გადაჭრას.

მიუხედავად იმისა, რომ ამ მეთოდის მრავალი ინტერპრეტაცია არსებობს, მისი ერთ-ერთი

აუცილებელი კომპონენტი სამუშაოს დასრულების შემდგომი პრეზენტაციაა. პრეზენტაცია შეიძლება იყოს წერილობითი ან ზეპირი. ზეპირ პრეზენტაციას მეტწილად ეკრანზე გამოტანილი სლაიდებით, ან დიდ ფორმატზე გაფორმებული მოკლე ანოტაციებით წარადგენენ. არ აქვს მნიშვნელობა რა ფორმით იქნება გადმოცემული რესურსი. აუცილებელია, რომ ავტორმა შეძლოს საკუთარი ნამუშევრის საზოგადოებისადმი წარდგენა და მისი არგუმენტირებულად დასაბუთება. ეს კი, როგორც ვიცით, უკვე კვლევითი შედეგნილობის სამუშაოსა და მისი დაცვის მცდელობის ერთ-ერთ სერიოზულ ვარიანტად უნდა აღვიქვათ.

ჩვენ დავაკვირდით ტრადიციულ და პროექტზე დაფუძნებული მეთოდით ჩატარებულ გაკვეთილებს და მოვახდინეთ მათი მოდელების შედარება:

ტრადიციული ინგლისურის გაკვეთილის დროს მოსწავლე სრულად დამოკიდებულია მასწავლებელზე, რომელიც გვევლინება წამყვან ფიგურად და თავად განსაზღვრავს გამოკითხვის, ახსნის და დავალებების მიცემის პროცედურებს. მოსწავლე ამ დროს უმეტესწილად მსმენელის როლშია.

პროექტზე დაფუძნებული სწავლებისას მასწავლებელი მხოლოდ გეზის მიმცემი და თანამშრომელია, ვიდრე მენტორი. მოსწავლეები თავად გეგმავენ და ირჩევენ თემებს. მასწავლებელი ცდილობს მინიმალურად ჩაერთოს პროცესში, მაშინ როცა მოსწავლეები ღია კითხვების მეშვეობით თავად არიან წამყვანი ძალა. საკლასო ოთახში იქმნება თანამშრომლობითი ატმოსფერო.

პროექტების გამოყენება უცხო ენის გაკვეთილზე სწავლის პროცესს გაცილებით საინტერესოს ხდის. ყველამ ვიცით, რომ მხოლოდ კითხვით, თარგმნითა და გრამატიკული სვარჯიშოებით ენის პრაქტიკულად გამოყენება არ ხდება.

ჩვენი კვლევის სამიზნე ჯგუფი ტყიბულის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლებია. ჩვენ მიერ მოხდა სკოლების უცხო ენის პედაგოგების გამოკითხვა და კონკრეტული საჯარო სკოლების აქტივობების მაგალითზე მონაცემების შეგროვება. ძირითადად, მასწავლებლები ისევ სწავლების ტრადიციულ მეთოდებს მისდევენ, თუმცა ერთხმად აღიარებენ ინოვაციური მიდგომების შედეგიანობას. მათ გავლილი აქვთ საკმაოდ ბევრი ტრენინგი, ფლობენ მრავალფეროვან მასალას და საკუთარი პრაქტიკიდან გამომდინარეც არ უჭირთ დასკვნების გაკეთება. თანამედროვე მეთოდების გამოყენების სიმწირის მიზეზად კი ნაკლებ ტექნოლოგიურ რესურსსა და გაუმართავ ინფრასტრუქტურას ასახელებენ.

რამდენიმე სკოლაში პედაგოგებმა შეძლეს და გახსნეს საზაფხულო ინგლისური კლუბები, რომელშიც მოსწავლეებს სურვილისამებრ შეეძლოთ ჩართულობა. მასწავლებელი ადგენდა კურიკულუმსა და სამოქმედო გეგმას, განიხილავდა მიზნებსა და ამოცანებს მოსწავლეებთან და შედეგად მუნიციპალიტეტში განხორციელდა რამდენიმე საინტერესო სასწავლო პროექტი.

ერთ-ერთი საჯარო სკოლის პედაგოგმა გრძელვადიანი პროექტი წამოიწყო და სკოლაში ინგლისური ენის კლუბის გახსნით საფუძველი ჩაუყარა საინტერესო წამოწყებას. კლუბის ფარგლებში დაიგეგმა გაკვეთილები, შეკრებები. კლუბის წესდებაში, რომელსაც ჩვენ გავეცანით, დეტალურადაა გაწერილი სამოქმედო გეგმა, რომელიც მოიცავს სასკოლო მასალიდან გამომდინარე თემატურ აქტივობებს. კლუბმა განახორციელა რამდენიმე მხატვრული ღონისძიება, სხვადასხვა სახის შემეცნებითი პერფორმანსი, თეატრალური დადგმა, გამოსცა ჟურნალი და მოაწყო მუსიკალური ღონისძიება. როდესაც კლუბის ინიციატორს, ინგლისური ენის პედაგოგს ვესაუბრეთ, მან აღნიშნა, რომ ისეთი ბავშვებიც კი, რომელთა აკადემიური მოსწრება შედარებით დაბალი იყო, უდიდესი ენთუზიაზმით ჩაერთვნენ პროექტში და საოცარი ხალისით დაისწავლეს მასალა. შედეგი გაცილებით ეფექტიანი იყო, ვიდრე ტრადიციული გაკვეთილები.

მონაცემების შეჯერებისას განისაზღვრა, რომ მსგავსი ინიციატივებში მონაწილე მოსწავლეები მაღალ შედეგებს დებენ სკოლის დასასრულს ეროვნულ გამოცდებზე, ასევე ეროვნულ ოლიმპიადებზე.

სამწუხაროდ მივიჩნიეთ ის ფაქტი, რომ ამგვარი აქტივობები არც თუ ისე ბევრია და დღევანდელი სასწავლო პროცედურები მხოლოდ შაბლონური და ტრაფარეტული

საგაკვეთილო პროცესებით შემოიფარგლება.

გამოკითხულთა მოსაზრებებზე დაყრდნობით აღნიშნული მიდგომები მიუხედავად იმისა, რომ შრომატევადია, იძლევა ბავშვებზე მეტად დაკვირვებისა და მათი საჭიროებების გამოკვეთის შესაძლებლობას. აქვეა აქცენტირებული პედაგოგის როლი და მნიშვნელობაც, მშობელთა ინტერაქცია და კოლეგებს შორის აზრისა და გამოცდილებების გაცვლა.

დასკვნა

უპირველესად ის უნდა აღვნიშნოთ, რომ პროექტზე დაფუძნებული სწავლება კონსტრუქციულია, კონსტრუქტივიზმი კი არსებულ ცოდნაზე ახალი ცოდნის დაშენებას მოიხრებს. ამიტომაც აღნიშნული მეთოდები აქტიური და უფრო ეფექტიანი, ვიდრე მასწავლებლებისაგან მიწოდებული მზა ინფორმაცია.

მესამე თაობის ეროვნულმა სასწავლო გეგმამ სათანადოდ განსაზღვრა საგანმანათლებლო პრინციპები და მნიშვნელოვანი ადგილი დაუთმო სასწავლო პროცესში ინოვაციური მეთოდების დანერგვას.

დამუშავებულმა თვისებრივმა მონაცემებმა აჩვენა, რომ უცხო ენის სწავლება საჯარო სკოლებში დღესაც თანამედროვე მიდგომების გამოყენების გარეშე მიმდინარეობს. მასწავლებლების მიერ შეთავაზებული აქტივობები ნაკლებადაა ორიენტირებული საფუძვლიანი ცოდნის შეძენაზე, რაც აისახება კიდევ მოსწავლეთა შემეცნების დონეზე. პროექტზე დაფუძნებული სწავლება კი პირიქით, აფართოებს თვალსაწიერს, მოსწავლეების მიზნებსა და საშუალებას აძლევს მათ ჰკონდეთ არჩევანის მრავალფეროვანი სპექტრი. „ამგვარი გარემო ორიენტირებულია ბავშვების აკადემიური, სოციალური და ემოციური განვითარების გრძელვადიან პერსპექტივაში“ (Schweinhart & Weikart, 1997, pp. 117-143). პროექტებზე სათანადოდ წარმართული მუშაობის დროს კი იქმნება ის პირობები, რომელიც აუცილებელი და საჭიროა ბავშვის ემოციური ინტელექტის, ჯანსაღი თვითშეფასების ჩამოყალიბებისა და შემოქმედებითობის განვითარებისათვის.

ლიტერატურა:

1. Schweinhart, L.J., & Weikart, D.P. (1997). The High/Scope Pre-school Curriculum Comparison Study through age 23. *Early Childhood Research Quarterly*. 117-143
2. Bateman, W. (1990). *Pen To Question: The Art of Teaching and Learning by Inquiry*. San Francisco: Jossey – Bass.
3. Bruner, J.S. (1961). The Act of Discovery. *Harvard Educational Review*, Vol. 31, No.1.
4. Smith, D. (1996). A Meta-Analysis of Student Outcomes Attributable to the Teaching of Science as Inquiry as Compared to Traditional Methodology (Ph.D. dissertation). Temple University, Department of Education.
5. ბობოხიძე, ნ. (2018). ტრადიციული და ინოვაციური მეთოდების გამოყენების პედაგოგიურ-ფსიქოლოგიური საფუძვლები ინგლისური ენის გაკვეთილზე. ქუთაისი: აკაკი წერეთლის სახელობის უნივერსიტეტი.
6. გაბაშვილი, მ. (2019). პროექტებით სწავლება და ინგლისური ენის პრაქტიკული გამოყენების საკითხები დაწყებით საფეხურზე (V-VI კლასები). თბილისი: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
7. დარბაიძე, მ., მუშკუდიანი, ზ., გელაშვილი, ი., & თაბაგარი, ხ. (2023). პროექტზე დაფუძნებული სწავლების როლი უმაღლესი განათლების მიზნების მიღწევაში. საქართველოს საერთაშორისო უნივერსიტეტი ჯიუ ინტერდისციპლინური, გვ.11.
8. დოლიძე, ნ. (2017). ინდუქციური მეთოდების გამოყენება 5-6 წლის ბავშვების სწავლა-აღზრდის პროცესში /„პროექტზე დაფუძნებული სწავლების“ მაგალითზე/. თბილისი: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.
9. კვირკველია, ე. (2020). პროექტზე დაფუძნებული სწავლება, მისი როლი და მნიშვნელობა. თბილისი: ეტალონი განათლება. მოპოვებულია <https://www.etaloni.ge/geo/main/index/39059>. ბოლო ნახვა (28.11.2024)

Project-Based learning – Modern Approaches and Challenges to Foreign Language Educational Processes

Bregadze Maya

Akhalsopeli Public School, LEPL Tkibuli Municipality

Abstract

Knowledge of a foreign language is considered a priority and an important criterion for human competitiveness. In today's world, English is recognized as the international language and the primary tool of communication. As a result, in public schools, it has been established as the first foreign language, with its study beginning in the first grade, according to the national curriculum standard.

The 21st century is the era of technology and communication, which has brought significant challenges to the field of education. The growing need to apply knowledge in practice and develop self-development skills has come to the forefront. Educational programs and curricula have undergone changes, with new standards being developed and improved each year. A comprehensive document, the National Curriculum Plan, has been created and is being developed step by step.

The Ministry of Education has developed outcome-oriented teaching strategies and empowered teachers to impart knowledge using various teaching methods. It has become essential to introduce modern techniques and innovations into the educational process. The development of 21st-century competencies is achievable only through the use of new, engaging methods. As a result, project-based learning is considered one of the most important approaches.

In Georgian public schools, teaching with these priorities is implemented through a variety of strategies. Specifically, English teaching uses a range of methods to ensure that students develop critical thinking skills alongside their language proficiency. These strategies not only focus on language acquisition but also encourage students to apply their skills in practical situations.

For the research, we used a standard survey method to gather and summarize data. Based on a specific example implemented in the public sector of one of the municipalities, we conducted the research by studying a case study.

We believe the article will be of interest to practicing teachers and those in society who are interested in theoretical research.

Keywords: *education, foreign language, project, innovative methods.*